

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Academie Wilrijk Muziek-Woord te Antwerpen

Hoofdstructuur dko

	Instellingsnummer	49783
	Instelling	Academie Wilrijk Muziek-Woord
directeur		Karen EMBRECHTS
adres		Speerstraat 12 - 2020 ANTWERPEN 2
telefoon		03-827.11.19
fax		03-828.72.27
e-mail		info@samwwilrijk.be
website/URL		www.samwwilrijk.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	17/09/2012, 18/09/2012, 19/09/2012, 21/09/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21/09/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	12/11/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Rieka Hérie
	Teamleden	Dirk Rombaut
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opties/instrumenten in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Muziek: Algemene Muziektheorie/Muziektheorie	8
3.2 Muziek: Accordeon	9
3.3 Muziek: Blokfluit	10
3.4 Muziek: Cello	12
3.5 Muziek: Klavecimbel	13
3.6 Muziek: Viool	14
3.7 Muziek: Koor	16
3.8 Muziek: Samenzang	17
3.9 Muziek: Vocaal Ensemble	18
3.10 Woord: Algemene Verbale Vorming	19
3.11 Woord: Verbale Vorming	21
3.12 Woord: Toneel	22
3.13 Woord: Voordracht	23
3.14 Woord: Welsprekendheid	25
4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	26
4.1 Personeelsbeheer	26
4.2 Professionalisering	26
4.3 Materieel beheer	27
4.4 Evaluatie	27
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	30
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	31
6.1 Wat doet de academie goed?	31
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	31
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	32
7. ADVIES	33
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	33

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De doorlichting van de academie voor Muziek en Woord van Wilrijk greep plaats samen met die van de academie voor Beeldende Kunsten, aan de vooravond van de verhuis naar de nieuwe kunstencampus op De Bist. Tot half december is de academie nog gehuisvest in verouderde schoolgebouwen in de Speerstraat.

In de studierichting (SR) Muziek scoren alle vakken uit de focus voldoende tot zeer goed. In het vak algemene muziektheorie/muziektheorie (amt/mt) wordt creativiteit hoog in het vaandel gedragen ondanks zeer verschillende gebruikte methodieken. De cursus accordeon getuigt van een artistiek hoogstaand niveau met een grote zin voor introspectie op vlak van kwaliteit. De academie heeft een bloeiende blokfluitklas, dit in tegenstelling tot de teruglopende tendens van het Vlaamse gemiddelde. De instroom van jonge leerlingen is echter een element dat opvolging en aandacht verdient. Het sterke punt van de dynamische celloklas is de opvallend interactieve en groepsgericht-individuele aanpak. De klas klavecimbel staat, na een leraarswissel, aan het begin van een doorstart. In een academie waar Oude Muziek een prominente plaats inneemt, kan een oriëntering bij de klavierinstrumenten een positief elan geven aan deze cursus. In de vioolklassen wordt een voldoende tot zeer goed niveau gehaald, zowel op technisch als op muzikaal vlak. Toch stelt zich een probleem met een opvallende leerlingenuitval die hoger ligt dan doorgaans in Vlaanderen het geval is. Onderzoek en remediëring dienen zich aan. In de academie zijn drie koren. Eén koor is verbonden met de zangklas. De andere koren en vooral het jongerenkoor kampen met een te zwakke instroom die het voortbestaan zou kunnen bedreigen wat te betreuren valt. Een duidelijke visie en een gerichte aanpak zijn noodzakelijk om de neerwaartse trend om te buigen. In de vele samenzangklassen is een grote mate van zangplezier aanwezig. Het enthousiasme en de geestdrift, gepaard gaande met een vocaal-technische ondersteuning in het laatste jaar, zouden een aanzet kunnen zijn voor de doorstroming naar het jongerenkoor. De tevredenheid bij leerkrachten en leerlingen in het vocaal ensemble en bij uitbreiding ook in de zangklas is zeer groot. Opvallend en positief is de permanente aanwezigheid van een vaste pianobegeleidster in het vocaal ensemble. Verder is er een goede doorstroom naar het hoger kunstonderwijs.

In de SR Woord realiseren alle vakken uit de focus de leerplandoelstellingen. In de cursus algemene verbale vorming (avv) werd in alle klassen een grote mate van spreek- en spelplezier vastgesteld. In een aantal klassen kan meer aandacht geschonken worden aan het concentrisch werken, zoals aanbevolen in het leerplan. Een goede afstemming van de verdeling van de leerplaninhouden over de verschillende jaren tussen de betrokken leerkrachten kan geoptimaliseerd worden. De tevredenheid bij de cursisten voor verbale vorming (vv) ligt zeer hoog. De persoonsgerichte aanpak zit hier zeker voor iets tussen. Er dient aandacht geschonken te worden aan een correcte afhandeling van de regelgeving die in het eindjaar ten minste één extern jurylid eist. De cursus toneel explodeerde de laatste vier jaren met meer dan een verdubbeling van het aantal leerlingen. Een betere uitrusting zoals belichting, verduistering en een aantal toneeltechnische elementen zouden niet enkel de uitstraling van deze cursus ten goede komen, maar ook nog beter kunnen aansluiten bij een aantal leerplandoelstellingen. De dalende instroom in de voordrachtsklassen van de hogere graad heeft niets te maken met de geboden artistieke kwaliteit. De pejoratieve connotatie bij de term “voordracht” speelt hier wel een rol. Er worden initiatieven genomen om hieraan te verhelpen. De lessen welsprekendheid trekken een divers publiek van jongeren, jong-volwassenen en volwassenen aan. De zeer persoonsgerichte-individuele aanpak werpt zijn vruchten af.

Vorig schooljaar werden alle functiebeschrijvingen op punt gesteld. Dit jaar begint de directie aan de functioneringsgesprekken. Tot heden werden geen klasbezoeken afgelegd maar werden optredens, examens en klasconcerten door de directie bijgewoond. Voor de aanvangsbegeleiding is de directie in de eerste plaats op zichzelf aangewezen. Enkel op vraag van de directie komt de mentor langs in een ondersteunende en remediërende rol.

Deze laatste neemt de stagiairs en de lio-baners onder haar hoede. Verder werkt zij actief mee aan het leercentrum dat vanuit de divisie voor alle academies in oprichting is en dat in de behoeften naar nascholing zal voorzien. Wat betreft de infrastructuur moet een diepgaander welzijnsbeleidsonderzoek na de verhuis nog plaats grijpen. Uit verschillende documenten kan afgeleid worden dat er op het vlak van leerlingenevaluatie een aantal wijzigingen gebeurd zijn de laatste jaren. Op dit ogenblik maakt de academie werk van een gelijkgericht evaluatiebeleid. Bijzondere aandacht verdient de naleving van de vereisten in de examenreglementering. De academie beschikt over digitale evaluatiefiches. In hoeverre de resultaten gecommuniceerd worden naar leerlingen en ouders, is onduidelijk. De relatie tussen de rapporteringspraktijk en de aangewende evaluatiecriteria kan nog geoptimaliseerd worden.

De academie voor Muziek en Woord van Wilrijk maakt deel uit van het autonoom gemeentebedrijf stedelijk onderwijs van de stad Antwerpen. Er is een bovenbouw voorzien met een algemeen directeur voor onderwijs, divisiedirecteurs voor de verschillende onderwijsniveaus en coördinerend-directeurs. Specifiek voor het kunstonderwijs evolueert men naar een kunstacademie door het integreren van de aanwezige academies BK en Muziek Woord Dans. De academies van Wilrijk vervullen hier een pioniersrol. Aan zulke constructie verbindt men een voltijds zakelijk directeur en twee deeltijds artistiek directeurs. Op dit ogenblik is men volop bezig om de openstaande plaatsen van deze laatste twee functies in te vullen. Ter ondersteuning werden ook stafmedewerkers in dienst genomen die o.a. de interne kwaliteitszorg moeten behartigen. Naast de overkoepelende visie van de stad op het dko, ligt een nieuwe visietekst voor de academie van Wilrijk klaar die door de leerkrachten nog moet besproken worden. Op het vlak van besluitvorming worden in het kader van de stedelijke gelijkgerichtheid en efficiëntie vele administratief-technische beslissingen genomen. Op academieniveau zijn overwegend inhoudelijke accenten mogelijk. Er is nog geen uitgeschreven kwaliteitsvisie, maar de resultaten in de klassen bewijzen, op vlak van de erkenningsvoorwaarden, dat er aandacht aan besteed wordt.

In de nabije toekomst staan er de academie van Wilrijk een aantal mooie uitdagingen te wachten. Met dit gedreven en creatief team wordt dit ongetwijfeld een boeiende zoektocht.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

De vorige doorlichting vond plaats van 2 februari 2004 tot 7 februari 2004 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies tot het einde van het schooljaar 2005-2006. Op het ogenblik van deze doorlichting wordt daarom onderzocht in welke mate de instelling de vermelde tekorten heeft weggewerkt.

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting	
muziek	algemene muziektheorie (graad: m)
muziek	instrument accordeon (graad: I m h)
muziek	instrument blokfluit (graad: I m h)
muziek	instrument cello (graad: I m h)
muziek	instrument clavecimbel (graad: m h)
muziek	instrument viool (graad: I m h)
muziek	koor (graad: m h)
muziek	muziektheorie (graad: h)
muziek	samenzang (graad: I)
muziek	vocaal ensemble (graad: h)
woordkunst	algemene verbale vorming (graad: I)
woordkunst	toneel (graad: m h)
woordkunst	verbale vorming (graad: m)
woordkunst	voordracht (graad: m h)
woordkunst	welsprekendheid (graad: m h)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Personeelsbeheer
Evaluatiesysteem
Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Logistiek
Materieel beheer
Infrastructuur
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op:

3.1 Muziek: Algemene Muziektheorie/Muziektheorie

Voldoet

Motivering

Het verschil in benadering en visie in de klassen vormt geen hinderpaal voor een goede, wederzijdse en complementaire verstandhouding tussen de leerkrachten. Tegenover een meer systematische aanpak staat een vrijere methodiek met zowel voor- en nadelen. Er is een grote openheid om creativiteit een vooraanstaande plaats binnen het leerproces te geven.

Vaststellingen

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Het aantal leerlingen dat in de opties amt/mt vorig jaar was ingeschreven, is beduidend hoog.

In vergelijking met het landelijk gemiddelde wijken deze aantallen opvallend af, zeker wat betreft de hogere graad MT. De reden hiervan is dat een aantal leerlingen muziektheorie in de richting Jazz-Lichte Muziek volgen, en zij samen ingeschreven worden.

Vooraf de zeer hoge instroom (12) in het eerste jaar van de middelbare graad verklaart het hoge cijfer in het vak AMT.

De doorstroming over de leerjaren en graden heen is minder sterk. Wel slaagden vorig jaar 10/12 van deze leerlingen in de overgangsproef naar het tweede jaar.

Dit staat dan weer in contrast met de doorstroming naar het derde jaar van het leerjaar ervoor. Slechts één leerling van de negen oorspronkelijk ingeschreven leerlingen stroomde door van M1 naar M3.

De samenstelling van de examenprogramma's kon niet nagegaan worden. De leerkrachten bewaren zelf deze informatie en de docent van drie jaar geleden werd vervangen door twee nieuwe leerkrachten. Er geschiedde geen overdracht van informatie.

De academie houdt geen systematische gegevens bij over de doorstroming van leerlingen naar HKO.

Onderwijsaanbod

Referentiekader planning

Evenwichtig en volledig

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De doelstellingen zoals die voorgelegd werden door beide docenten, komen in beide klassen voldoende aan bod. Er is vooral een verschil in accentvoering en methodiek.

In de ene klas is een duidelijk jaarplan opgesteld voor dit schooljaar, per jaar en per maand, evenals een globale toepassing van de leerstof die aansluit bij het erkende minimumleerplan. De andere klas beschikt over een uitgeschreven visie maar de systematiek in de opvolging is minder duidelijk.

In de meer systematische benadering worden ook huistaken meegegeven die per week (en via mail) opgevolgd worden.

In de andere klas wordt in mindere mate rekening gehouden met afgebakende elementen om de leerplandoelen van het vak schriftuur te bereiken. Daartegenover staat een vrije methodiek met ruimte voor innovatie.

In beide cursussen komt het aspect creativiteit aan bod.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De noodzakelijke leermiddelen zijn voorhanden. Er wordt gewerkt met muziekprogramma's zoals Finale. Er is voldoende ICT ondersteuning.
---	--

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Uit de puntenlijsten kan de samenstelling van de jury nagegaan worden voor wat betreft de eindproeven. Er blijkt geen externe jury gevraagd voor de laatste twee schooljaren. De leerlingen hebben wel een quoteringsysteem gekregen die, omwille van de heterogeniteit van de punten, betrouwbaar oogt, maar niemand heeft deze lijst(en) ondertekend. Aangezien er geen programma's zijn van de uitgevoerde opdrachten kon niet nagegaan worden of de evaluatiecriteria afgestemd werden op de leerplannen.
--	--

Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Beide klassen vertrekken bij hun lessen duidelijk van de beginsituatie van de leerlingen en zorgen voor een aangepaste benadering. Er is nog geen centraal, digitaal leerlingvolgsysteem in de academie ontwikkeld. Leerkrachten houden de inhoudelijke evolutie van de leerlingen elk op hun eigen manier bij. De wijze waarop dit gebeurt verschilt. Het kleine team onderhoudt wel regelmatig contacten en wisselt ideeën/benaderingswijzen uit.
--	---

3.2 Muziek: Accordeon

Voldoet

Motivering

De cursus accordeon getuigt van een zeer hoog artistiek niveau met een voortdurende zin voor afwerking en vervolmaking. Dit is een gevolg van een attitude die discipline voorop stelt met het oog op het bereiken van de nodige precisie en expressieve invoeling bij uitvoeringen. De nagestreefde kwaliteit is dan ook een gevolg van een sterk zelfkritisch gehalte waarbij gezocht wordt naar voortdurende verbetering zowel ten aanzien van de leerlingen als wat het eigen handelen tijdens het leerproces betreft.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het aantal leerlingen in de cursus staat op de hoogte van het landelijk gemiddelde. Er blijkt een lichte terugval t.o.v. circa vijf jaar terug. Het instrument wordt alleen aangeboden in het filiaal Edegem. Er blijkt een natuurlijke en gezonde doorstroming van leerlingen over de leerjaren en graden heen. Uit de puntenlijsten met de slaagcijfers blijken de gemiddelde scores van de doorsnee leerlingen op een hoog niveau uit te komen. Velen behalen een grote onderscheiding. De samenstelling van de examenprogramma's is conform de regelgeving. De leerlingen blijken erg tevreden over de lessen. Dit blijkt ook uit het spontane engagement bij post-curriculum initiatieven (zoals medespeler in het instrumentaal ensemble).
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerplandoelen komen in voldoende mate aan bod. Uit het gehanteerde repertoire blijkt een diverse keuze aan werken. Aandacht gaat ook uit naar het geheugenwerk en naar werken van componisten van eigen bodem. Evenals in de andere instrumentale opties worden alle leerlingen vanaf de middelbare graad in de optie samenspel geplaatst. Dit gebeurt niet als gevolg van pedagogische oriëntering maar wel met het oog op een oneigenlijke verlenging van het

studiecurriculum. Dit blijkt een automatisme te zijn dat in alle instrumentale cursussen van bovenaf werd afgesproken.

Bij observatie blijken zowel voldoende technische als artistieke leerplandoelen gerealiseerd. Er gaat veel aandacht uit naar het harmonisch begrijpen van de muziek, er wordt gewezen op het noodzakelijk verband tussen de balgspanning en de muzikale expressie bij de inzet.

Discipline en concentratie vanuit een inzichtelijke en gevoelsvolle luisterattitude staan voorop.

De logische samenhang met vakken als ensemble en amc blijkt voor leerlingen natuurlijk.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

Het klaslokaal waarin les gegeven werd, was eerder aan de kleine kant. De meeste leerlingen spelen op eigen instrumenten, jongere leerlingen kunnen gebruik maken van een huurformule.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

De inhoud van de examenprogramma's wijst op een degelijk niveau. Zowel geheugenwerk als plichtwerk staan aangeduid.

De jury is correct samengesteld.

Het is niet duidelijk of binnen de academie de evaluatiecriteria al afgestemd werden op de leerplannen.

Uit de puntenlijsten blijkt een gedifferentieerde afweging.

De verhouding tussen de quotering van de overgangsproeven en de eindproeven is evenwichtig.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Er blijkt voldoende aandacht voor screening en optimale begeleiding van talentvolle leerlingen: elk jaar blijken er enkele uitschieters met een zeer hoge waardering (grootste onderscheiding).

Ook minder sterke leerlingen worden op een degelijke wijze ondersteund en begeleid in hun curriculum.

Zoals alle klassen, kan ook deze aansluiten bij een centraal leerlingvolgsysteem.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Verspreiding van expertise

Er is een sterke aandacht voor introspectie en verdere ontwikkeling van de persoonlijke professionaliteit.

Het zelfevaluerend vermogen van deze klas staat op een bijzondere hoogte.

3.3 Muziek: Blokfluit

Voldoet

Motivering

Deze bloeiende klas contrasteert met het Vlaamse fenomeen van de verminderde belangstelling voor het instrument blokfluit. Wellicht is er een causaal verband tussen het succes van deze cursus en de constante, levende praktijk van de leerkracht als uitvoerder. De leerplandoelstellingen worden bij het merendeel van de leerlingen probleemloos bereikt.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het aantal leerlingen in het vak blokfluit scoort dubbel zo hoog als het landelijk gemiddelde. Dit wijst erop dat de cursus erg succesvol is. De meeste leerlingen zijn weliswaar volwassenen. De rekrutering van kinderen en jongeren blijft ook in deze bloeiende cursus een probleem. Over het algemeen kan vastgesteld worden dat minder populaire instrumenten het lastig hebben om leerlingen op jongere leeftijd warm te krijgen. Bij een instrumentenvoorstelling kan men wel enthousiasmeren maar bij de inschrijving(en) is dit effect vaak vervlogen. De puntenlijsten van de voorbije schooljaren wijzen uit dat het merendeel van de leerlingen in de optie samenspel geplaatst wordt. Dit doet vragen rijzen over de pedagogische oriëntatie en de leerlingendifferentiatie (cf. supra, en ook de andere instrumentale opleidingen). De meeste leerlingen slagen met verve en stromen door naar het volgende leerjaar. De samenstelling van de examenprogramma's is conform het minimumleerplan. Het geheugenwerk staat niet overal aangeduid. Tussen de verschillende klassen werd de gelijkgerichtheid van de programma's op dit vlak onvoldoende bewaakt. Er is een duidelijk verschil tussen het vorige en het voorbije schooljaar waar deze gegevens administratief veel meer gestroomlijnd worden bijgehouden. Vooraf volwassen leerlingen blijven systematisch de laatste leerjaren van een graad overdoen. Zij presenteren zich niet voor een externe jury en leggen 'onvolledige programma's' af. Dit veelvuldig dubbelen van een leerjaar in een graad komt neer op een systemisch installeren van het zittenblijven, los van de verworven competenties van de leerlingen zoals zij die illustreren op de overgangsexamens en de eindproeven. De leerlingen tonen een grote tevredenheid over de cursus.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Verschillende leerplandoelen komen voldoende aan bod. Zij worden situationeel gehanteerd al naargelang de noodwendigheden vanuit het gespeelde repertoire. De leerlingen worden aan het instrument door de leraar mee begeleid, wat een gevoelige meerwaarde betekent. Er is een interactieve manier van werken: in de les worden de aanwezige leerlingen mee betrokken, ook bij de praktijk van het samenspel. Er is een jaarplan dat de grote lijnen aangeeft per deeltrimester.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Op het ogenblik van de doorlichting was het in het gebouw al duidelijk koud. Dit blijkt een gevolg van een algemene richtlijn. De leerlingen schaffen zelf hun instrument aan: dit komt voor dit vak neer op verschillende types blokfluiten (sopraan, alt...). In de leslocaties van Wilrijk (voorlopig nog Speerstraat) en nu ook in Edegem bevinden zich goede klavecimbels. Dit is een positief ondersteunende factor met het oog op het bereiken van de leerplandoelen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De inhoud van de examenprogramma's stemt overeen met de verwachtingen van het leerplan. De samenstelling van de jury is conform de regelgeving. De leerlingen behalen doorgaans normale scores. De directie (of afgevaardigde) ondertekent niet overal mee de puntenlijsten.

Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Er wordt aangepast gewerkt met de specifieke doelgroep van volwassen leerlingen. De klas hecht veel aandacht aan de bevordering van de zelfstandigheid van de leerlingen. Dit komt o.a. tot uiting bij het plichtwerk dat elke leerling autonoom moet gestalte geven. Zoals in de andere cursussen is er nog geen centraal, digitaal leerlingvolgsysteem. De klas staat open voor de ontwikkeling van een dergelijke vorm van leerbegeleiding.
Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Verspreiding van expertise</i>	Naast de deeltijdse opdracht als pedagoog, maakt de leerkracht deel uit van verschillende oude muziekensembles. Dit heeft een positief effect op de praktijkkennis en –overdracht.

3.4 Muziek: Cello

Voldoet

Motivering

De celloklas geeft blijk van een sterke dynamiek en ondernemingszin. Inhoudelijk wordt op een brede basis les gegeven: niet louter de instrumentale techniek krijgt het nodige belang, vooral ook de muziek-culturele context maakt een belangrijk deel uit van de aandacht. Leerlingen worden begeleid in het vormen van autokritiek en bij de opbouw van hun zelfredzaamheid bij het studeren, door de opvallend interactieve, groepsgericht-individuele aanpak. De leerplandoelstellingen worden bereikt.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het aantal leerlingen in de cursus cello ligt boven het landelijk gemiddelde. Het is een succesrijke cursus waar voldoende belangstelling voor blijkt. Vorig schooljaar namen 8 leerlingen deel aan de openbare proeven. Er blijkt een mooi doorstroming van lagere naar middelbare, en verder naar hogere graad. De puntenquoteringen geven een differentiatie aan per 5% (dus 60, 65, 70, 75... etc.). Dit schijnt nog voor te vallen in sommige andere klassen.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Bij observatie blijken vele, diverse leerplandoelen situationeel aan bod te komen en op een adequate manier behandeld. Zoals in andere cursussen valt op dat omzeggens alle leerlingen ingeschreven worden in de optie samenspel. Dit lijkt veeleer een opdeling omwille van curriculumverlenging dan wel als gevolg van een pedagogisch verantwoorde keuze. De klas werkt met een breed-pedagogische visie door verbanden te leggen met stilistische aspecten en genrebesef. Evenwicht wordt beoogd tussen technische vaardigheden en artistieke expressie. De groepsgericht-individuele werkwijze wordt op een natuurlijke manier en interactief toegepast. Er wordt inhoudelijk samenhang nagestreefd met parallelvakken als amc.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Er werden op het moment van de doorlichting geen problemen vastgesteld m.b.t. de uitrusting en de logistieke ondersteuning voor de opleiding cello.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

Omdat het overgrote deel van de leerlingen georiënteerd wordt naar de optie samenspel is ook het examenprogramma dienovereenkomstig. In de lagere graad is het niet steeds duidelijk welk het plichtwerk is (staat in het programma niet consequent aangeduid) en welk het geheugenwerk is. Er is ook niet steeds aandacht voor een compositie van eigen bodem (cfr. minimumleerplan).

Alle leerlingen die vorig schooljaar examen M3 aflegden deden dit in de optie samenspel. Dit komt neer op een lager kwalificatieniveau (cfr. de analoge opmerkingen bij de andere instrumentale opleidingen).

Het zittenblijven is als systeem ingebakken: alle leerlingen H3 behaalden vorig schooljaar 40%, het zogenaamde 'halve programma'-examen. Deze proef werd niet afgelegd voor een externe jury. Dit is niet conform de regelgeving. Ook doet dit de vraag stellen of er überhaupt wel een examen werd afgenomen aangezien iedereen even veel punten behaalt.

De puntenlijst van de overgangsproeven 2011-2012 is niet ondertekend door een jury. Het is dus gissen over hoe de (interne) commissie was samengesteld.

De jury van de openbare proeven is conform de regels van het Besluit van de Vlaamse Regering (BVR).

Er konden geen evaluatiecriteria teruggevonden worden die afgestemd waren op de leerplannen.

Het valt op dat de punten bij de overgangsproeven overwegend tot 2 categorieën beperkt blijven: 75% en 85%. Dit zou er kunnen op wijzen dat er geen afgesproken evaluatiecriteria gangbaar zijn maar dat de juryleden vanuit een brede invalshoek verschillende elementen afwegen.

De verhouding tussen de quotering van overgangsproeven – en de eindproeven blijkt bij vergelijking consistent en correct.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De klas geeft blijk van leerlinggericht te werken. Er wordt rekening gehouden met de specifieke mogelijkheden van elk talent.

Er wordt groepsgericht-individueel gewerkt, zo worden leerlingen betrokken in mekaars evaluatie. Dit verhoogt de zelfredzaamheid.

De stijl van aanpak is zeer dynamisch en erg actief.

Zoals in de andere cursussen blijkt er nog geen digitaal, centraal leerlingvolgsysteem in gebruik.

3.5 Muziek: Klavecimbel

Voldoet

Motivering

De klas is aan een vernieuwde opbouw toe na een leraarswissel als gevolg van pensionering. In het verleden bereikte de klas mooie resultaten binnen het geheel van de examens Oude Muziek.

Vaststellingen

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De instroom in het vak klavecimbel is doorgaans erg beperkt. Ook in deze academie telt de cursus slechts enkele leerlingen. Dit is niet afwijkend van het landelijk gemiddelde maar daardoor is de opleiding erg kwetsbaar.

Toch was het aantal hier enkele jaren geleden drie maal hoger. Er is dus een opmerkelijke daling, mee als gevolg van de pensionering van de vorige docent. Er zal dus in toekomst sterk moeten ingezet worden op rekrutering en promotie voor het instrument.

Hopelijk is deze terugval tijdelijk.
 Er blijkt niet meteen binnen de instelling een gerichte (her)oriëntering van leerlingen vanuit de afdeling piano.
 De puntenlijsten met de slaagcijfers wijzen op mooie resultaten al wordt er eerder weinig gedifferentieerd.
 De examenprogramma's stemmen overeen met de verwachtingen van het minimumleerplan.

Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De klas klavecimbel is een jaar geleden overgenomen. Omwille van het beperkt aantal leerlingen en de tijd van het jaar (inschrijvingsperiode) valt nog af te wachten welke de uiteindelijke klasplanning zal worden. Programma's worden met de leerlingen besproken zodat de jaardoelstellingen voor iedereen duidelijk worden. Er gaat veel aandacht uit naar interpretatieve elementen binnen de behandelde literatuur.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De academie beschikt over meerdere klavecimbels in het kader van de stijlrichting Oude Muziek. Deze blijken in goede staat (cfr. blokfluit in Edegem).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Omwille van het beperkt aantal leerlingen, wordt het examen klavecimbel mee ingericht met de andere vakken van de stijlrichting oude muziek. Dit biedt een mooie afwisseling: orgel, blokfluit, klavecimbel, luit, traverso en samenspel/ensemble vormen een attractief geheel. De jury van de openbare proef bestaat uit de leerkrachten onder elkaar. Niet steeds blijkt er een externe jury te zijn aangeduid. Dit is niet conform de regelgeving. Het is niet duidelijk of er evaluatiecriteria afgestemd werden op de leerplannen. Het opvolgen van het repertoire loopt wel parallel aan de omschrijving ervan binnen het leerplan. Een zekere objectiveerbare afweging (via de waardering van omschreven, verworven competenties) ligt niet zo voor de hand.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De betrokken doelgroep blijkt vooral te bestaan uit volwassen leerlingen die een eigen benadering vereisen. Jongeren voelen zich, zoals bij de blokfluit, blijkbaar minder aangetrokken, wellicht omdat het instrument minder bekend is. De instelling zou initiatieven kunnen nemen en concrete acties kunnen opstarten om het grote aantal klavierleerlingen meer in contact te brengen en dus warm te maken voor klavecimbel en de "Oude Muziek"-cultuur. Zoals in de andere cursussen wordt het inhoudelijk leerlingvolgsysteem volledig overgelaten aan de individuele leerkracht.

3.6 Muziek: Viool

Voldoet

Motivering

De vioolklassen scoren voldoende tot zeer goed. Reeds bij de aanvang van het schooljaar kon vastgesteld worden dat de doelstellingen bij leerlingen in de verschillende graden zijn gerealiseerd en dit zowel technisch als muzikaal. Een werkpunt wordt het onderzoek naar een te grote leerlingenuitval tijdens het curriculum. Dit laatste verklaart een lichte achterstand van het aantal leerlingen viool ten overstaan van het landelijk gemiddelde.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het aantal leerlingen fluctueert. Na een dip enkele jaren geleden is er terug een verbetering van het totale aantal, maar er blijft een kleine achterstand ten overstaan van het landelijk gemiddelde. Niet zozeer de instroom blijkt een probleem, wel de doorstroming van leerlingen. Hier zou dringend moeten geremedieerd worden en onderzocht waar de onderliggende problematiek ligt. De puntenlijsten met de slaagcijfers bevestigen deze tendens, echter niet voor alle klassen. Het valt op dat er zich ook duidelijk een problematiek manifesteert rond deze puntenquotering, het ene jaar beperkt deze zich tot een drietal cijfers, nadien blijkt dit te veranderen. De samenstelling van de examenprogramma's stemt overeen met deze van het minimumleerplan. Er staat niet aangeduid welk het geheugenwerk is.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De cursus is verdeeld over drie verschillende klassen; Naar aanleiding van verschillende observaties kon vastgesteld worden dat de specifieke doelstellingen uit het leerplan voldoende aan bod komen. In het aanwenden van de leerplandoelen blijkt er voldoende evenwicht. Het app (artistiek pedagogisch project) heeft niet rechtstreeks een invloed op het pedagogisch-didactisch handelen van de klassen viool. Alle klassen beschikken over een jaarplan, maar er is een groot onderling verschil. Er blijkt ook een groot verschil op het vlak van groepsgericht-individuele aanpak.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Er bestaat in de academie de mogelijkheid tot het huren van instrumenten. Wat betreft de uitleendienst zijn er zowel instrumenten ter beschikking vanwege de gemeente Edegem als van de hoofdschool Wilrijk. In Edegem werden twee problemen gesignaleerd: de akoestische isolatie tussen de klaslokalen is onvoldoende en er stelt zich in de winter ook een probleem m.b.t. de verwarming.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De inhoud van de examenprogramma's stemt overeen met de verwachtingen van het minimumleerplan. Over het algemeen zijn de titels van de werken en de namen van de componisten zeer verzorgd. In sommige jaren wordt ook het geheugenwerk en het plichtwerk opgegeven. Wat betreft de openbare proeven is de jury reglementair samengesteld. Het is niet duidelijk wie de overgangsproeven afneemt. De puntenlijst blijkt soms enkel ondertekend door de leerkracht. De examens grijpen plaats in een mooi kader, kasteel Steytelinck in Wilrijk. Dit bevordert de artistieke atmosfeer (concertgebeuren).
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Ook in de vioolcursus blijken alle leerlingen vanaf middelbare graad automatisch ingeschreven te worden in de optie samenspel. Zij leggen dan ook allen examen af in deze optie, met een minimaal programma. Dit doet vragen rijzen bij een correcte leerbegeleiding op inhoudelijk vlak. Niet alle leerlingen worden daardoor dus voldoende inhoudelijk georiënteerd en begeleid. De uitval van leerlingen dient zeker diepgaander onderzocht. Redenen hiervoor kunnen terug te vinden zijn binnen de leerbegeleiding, indien de academie tenminste zou beschikken over een centraal, digitaal leerlingvolgsysteem.

3.7 Muziek: Koor

Voldoet

Motivering

Er bevinden zich drie totaal uiteenlopende koorklassen in de academie: één verbonden met de zangklas die zeer goed functioneert, een tweede koor voor volwassen leerlingen die geen aparte zangles volgen en waarvan de resultaten beperkt zijn. Dan is er een bijna virtueel nog op te bouwen jongerenkoor voor de middelbare graad. De leerplandoelstellingen worden bereikt.

Vaststellingen

Outputgegevens	Gegevens over de instroom en doorstroming in het vak koor van de laatste jaren zijn niet voorhanden.
<i>Leerprestaties</i>	In de academie zijn officieel drie koren aanwezig: één koor op het niveau van de zangklas, een tweede koor volwassenen op het niveau van de middelbare graad optie instrument/SS en een derde zgn. jongerenkoor.
<i>Outcomes</i>	In het eerste koor waren vorig schooljaar acht leerlingen ingeschreven, in het tweede dertien leerlingen.
<i>Vervolgonderwijs</i>	In het tweede koor is de doorstroming van leerlingen zwak. De helft van de ingeschrevenen in het schooljaar 2010-2011 is niet terug te vinden in het schooljaar 2011-2012.
<i>Tevredenheid</i>	De resultaten van de leerlingen in het eerste koor zijn uitstekend. De resultaten van de leerlingen in het tweede koor zijn twijfelachtig: het merendeel van de leerlingen slaagt met 60%. Samenstelling van de examenprogramma's kon nagegaan worden van het koor dat verbonden is met de zangklas. In het jongerenkoor was, op het moment van doorlichting slechts één leerling ingeschreven.
Onderwijsaanbod	Uit de bijgewoonde observatiemomenten kon afgeleid worden dat vele doelstellingen uit het leerplan aan bod komen.
<i>Referentiekader planning</i>	Er blijkt ook een evenwicht in het aanwenden van de leerplandoelen.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	Het geselecteerde repertoire is aangepast aan de verschillende mogelijkheden van de leerlingen in de onderscheiden koren.
<i>Verticale en horizontale samenhang</i>	In de koor-zangklas is de vocaal-technische ondersteuning van een kwaliteitsvol gehalte.
<i>Klasmanagement</i>	Het koor-ss/instrument is middelmatig omwille van de beperktheden op vocaal vlak maar de inzet en het engagement dragen bij tot een enthousiaste sfeer.
<i>Actief en constructief leren</i>	Een kans die nog verder moet geëxploiteerd worden is de toeleiding vanuit de lagere en middelbare graden jongeren naar dat nu zieltogende vak. Dit probleem moet op het mesoniveau van de academie aangepakt worden (zie ook verder samenhang).
Uitrusting	De beide klassen waar koor plaatsvindt zijn ruim en voldoende uitgerust.
<i>Leermiddelen en ICT</i>	In beide kan gebruik gemaakt worden van een vleugelpiano.
<i>Logistiek</i>	
Evaluatiepraktijk	Er konden geen examenprogramma's teruggevonden worden van de koorexamen.
<i>Evenwichtig/representatief</i>	De samenstelling van de jury is conform de regelgeving voor het koor dat verbonden is aan de zangklas.
<i>Valide</i>	Voor wat betreft het andere koor zijn de puntenquoteringen niet betrouwbaar en wijzen die op een vorm van onregelmatigheid: bijna de helft van de leerlingen is niet geslaagd, de andere helft haalt grootste onderscheiding.
<i>Betrouwbaar</i>	Er konden geen evaluatiecriteria teruggevonden worden die

afgestemd zijn op de leerplannen.

Een vergelijking/verhouding van de quoterings tussen de overgangsproeven – eindproeven levert een merkwaardig resultaat op: een leerling uit H2 staat een jaar later ingeschreven in M2.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Het valt op dat er geen systematiek is ontwikkeld wat betreft de koorcultuur in de school.

Er is geen screening van vocale talenten op het niveau van de lagere graad met de bedoeling leerlingen met mogelijkheden ook te oriënteren naar de koorklassen van de middelbare graad (zie hiervoor ook de bemerkingen onder samenzang).

De onregelmatige instroom en de afwezigheid van een deel van de leerlingen in de koorklas optie samenspel/instrument wegen zwaar op de continuïteit en de opbouw van een ware koortraditie.

De zangklas heeft vanzelfsprekend geen problemen omdat de koorklas daar kan terugvallen op een bestand van goed opgeleide zangers.

3.8 Muziek: Samenzang

Voldoet

Motivering

De vele samenzangklassen vertonen een hoge graad van zangvreugde. Het waargenomen enthousiasme op de verschillende lesplaatsen werkt prikkelend en stimulerend. De resultaten zijn dan ook meer als behoorlijk. De academie zou erg gebaat zijn met een vocaal-technische ondersteuning zodat het kwalitatief niveau in het laatste jaar een werkbaar basis vormt voor een vlottere doorstroming naar de onderbezette koren in de middelbare graad.

Vaststellingen

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De instroom van leerlingen in de vakken samenzang loopt parallel met het curriculum binnen de amv-cursussen (algemene muzikale vorming)

Dit geldt eveneens voor de doorstroom van de leerlingen die niet afwijkt van de normale landelijke tendens.

Omdat er geen examens dienen afgenomen te worden voor dit vak ontbreekt het in de academie ook aan specifieke puntenlijsten. Deze worden mee verwerkt binnen het vak amv onder de noemer 'inzet', wat bezwaarlijk kan beschouwd worden als de resultaten voor samenzang.

De wetgeving stipuleert dat voor samenzang een afzonderlijke evaluatie dient opgemaakt te worden door de desbetreffende leerkracht van het vak.

Onderwijsaanbod

Referentiekader planning

Evenwichtig en volledig

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Het aanbod komen van de leerplandoelen dient afgeleid te worden uit de lesobservaties, de gesprekken met de verantwoordelijke docenten en opnames.

Wat vooral opvalt in de meeste klassen is een grote aandacht voor de musiceervreugde bij de leerlingen.

Er is een geleidelijke opbouw bij de keuze van het materiaal voor de verschillende doelgroepen.

De samenzangklassen organiseren soms ook initiatieven die de uitstraling bevorderen (vb. 'Grenzeloos – volwassenenoptreden in de St. Bavokerk – 2009).

Voor de kinderen organiseren samenwerkende klassen ook verschillende edities SN'OEPTREDEN: ludieke samenkomsten die

al vroeg in het schooljaar plaats hebben en waar de eerste optredens plaatsgrijpen.

Een echt uitgeschreven jaarplan met verwijzingen naar de leerplandoelen kan, over de klassen heen, preciezer afgesproken worden.

Momenteel is er geen doorstroming van L3/L4 naar het jeugdkoor in de middelbare graad. Er gebeurt ook geen vocale screening door in de academie aanwezige vocalisten. Dit is zeker een uitdaging naar de toekomst.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De klassen beschikken over het nodige didactische materiaal en ICT uitrusting. In alle klassen waar samenzang wordt gegeven bevinden zich ook piano's. In de lesplaats Letterkundestraat stelt zich een probleem: de piano staat achteraan in de klas zodat de lerares steeds naar achter moet en de klas zich moet omdraaien.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Er zijn dus geen examenprogramma's. Er is wel repertoire naar aanleiding van optredens al dan niet binnen projecten. Er werden geen evaluatiecriteria afgestemd op het leerplan samenzang.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De klassen samenzang worden doorgaans door alle leerkrachten goed gecoacht. Screening naar vocaal talent, bvb. vanaf L3 bij de jongeren, zou een meerwaarde kunnen betekenen voor de algemene zorg die de academie al besteedt aan het begeleiden van de leerlingen. Er is een vakgroep van de amv-leerkrachten maar het is niet duidelijk in hoeverre hier een gelijkgerichte visie t.o.v. samenzang ontwikkeld is. Verwachtingen en visies kunnen nogal uit elkaar liggen. Alle samenzang leerkrachten tonen een goede band met hun leerlingen en slagen er in hen te enthousiasmeren, ook nadat men al een uur amv-les gevolgd heeft.

3.9 Muziek: Vocaal Ensemble

Voldoet

Motivering

De natuurlijke band met de zangklas genereert in het vak vocaal ensemble een hoge kwaliteit. De ensembles zijn voldoende gedifferentieerd. De keuze van het repertoire is representatief voor de verwachtingen die het leerplan stelt. Leerlingen zijn ook erg tevreden met de manier waarop de school hen begeleidt.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Er zijn verschillende vocale ensembles in de academie, alle verbonden aan de zangklas. Het publiek betreft bijna uitsluitend oudere leerlingen want het is een hogere graad cursus. Aantal en vorm van de ensembles verschillen van jaar tot jaar en wordt aangepast al naargelang de bezettingsmogelijkheden. Er zijn puntenlijsten van het voorbije schooljaar. Deze van de vorige leerjaren zijn onvolledig en/of niet terug te vinden. Dit geldt ook voor de examenprogramma's. De leerlingen leggen hun examen af op hetzelfde ogenblik als de leerlingen van het vak zang. De samenstelling van de examenprogramma's is conform het leerplan.
---	--

Enkele leerlingen stromen tijdens of aansluitend op de opleiding door naar het hoger kunstonderwijs (hko).
De leerkrachten tonen een grote tevredenheid over de lessen en de resultaten die ze bereiken.

Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Doelgerichte planning is in het begin van het schooljaar nog niet helemaal duidelijk, wel is de klas in een explorerende fase. Er is een evenwicht in het aanwenden van de leerplanverwachtingen: zo valt uit de examenprogramma's af te leiden dat leerlingen met verschillende formaties kennis maken: duo's, trio's, andere samenstellingen. De leerlingen geven aan dat de andere vakken van de optie binnen de graad en doorheen de opleiding een belangrijke bijdrage leveren aan hun artistieke vorming. Zo uiten zij ook hun algemene tevredenheid over school en cursussen.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De klas vocaal ensemble maakt gebruik van een mooi lokaal met vleugelpiano. Er is ook constant een vaste begeleidster aanwezig (oud leerling).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Het verdient aanbeveling de examenprogramma's van de vocale afdeling te toetsen aan de normen van het minimumleerplan koor/vocaal ensemble/lyrische kunst vooral wat betreft het luik over Vlaamse componisten. De jury is dezelfde als deze voor zang en koor: voor het niveau H3 zijn er twee externe deskundigen van buiten de instelling toegevoegd. Er geschieden duidelijk productbeoordelingen. In hoeverre er ook afgesproken evaluatiecriteria zijn die afgestemd werden op de leerplannen, is niet meteen duidelijk. Voor de totaalscore werd een groepsquotering gegeven: alle leerlingen behaalden een grote onderscheiding. De quotering van overgangsproeven – eindproeven is identiek.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De klas houdt rekening met de mogelijkheden van elke individuele leerling en past het programma aan. Hierbij blijft er oog voor de nodige kwaliteit.

3.10 Woord: Algemene Verbale Vorming

Voldoet

Motivering

De leerplandoelstellingen worden voor de cursus avv bereikt. Het instromen op leeftijd gebeurt frequent, slechts weinigen leggen een volledig curriculum af. Op de meeste plaatsen is een basisuitrusting aanwezig.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het aantal leerlingen in de lagere graad Woord ligt aan de lage kant in vergelijking met het landelijk gemiddelde. Waar in Vlaanderen de lagere graad Woord ongeveer 23% uitmaakt van de lagere graad Muziek, zakt dit percentage tot 11,3% in deze academie. Uit een vergelijkende studie van documenten blijkt dat behoorlijk wat leerlingen uit de lagere graad instromen op een later moment in hun curriculum. Dit fenomeen doet zich in de lagere graad Woord wel vaker voor aangezien instromen op leeftijd toegestaan wordt in de regelgeving. Van de zeventien leerlingen die vorig jaar voor het eindexamen in de lagere graad
---	--

slaagden, legden er slechts zes het volledige curriculum af. De instroom is het grootst in de lagere graad 3. De puntenlijsten van de laatste jaren tonen een weinig coherent beeld. In een aantal jaren en klassen behalen de leerlingen 65%, 75%, 85% of 95%. Andere jaren tonen een genuanceerder beeld wat de cijfers betreft.

Onderwijsaanbod
Referentiekader planning
Evenwichtig en volledig
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De leerplandoelstellingen komen in alle bijgewoonde observaties aan bod. Overal is spel- en spreekplezier aanwezig. Er is aandacht voor een goede uitspraak, voor lichaamshouding en voor expressie. In de klassen wordt er op een zeer interactieve wijze gewerkt waarbij de leerlingen gerespecteerd worden in hun persoonlijkheid.

Het bezit van een jaarplan is niet overal een evidentie. In de aanwezige jaarplannen is de relatie tussen de leerplandoelstellingen en het jaarplan duidelijk. De aanbevelingen in het leerplan om concentrisch te werken worden meestal goed opgevolgd al zijn er op een aantal plaatsen optimalisaties mogelijk.

Een eenvormige inhoudelijke overeenstemming tussen de verschillende leerkrachten avv kan de cursus versterken en onderlinge "uitwisseling" mogelijk maken.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

In de meeste klaslokalen is een elementaire uitrusting aanwezig. De leerkrachten beschikken over een eenvoudige geluidsinstallatie en op de meeste plaatsen hebben ze een kast ter beschikking waar ze enkele boeken kunnen stallen. Op de meeste lesplaatsen kunnen ook boeken en handleidingen aangekocht worden voor de klasbibliotheek. Overal zijn houten blokjes voorzien die als decor- en/of zitelement gebruikt worden.

Infrastructuur

De meeste lessen avv gaan door in klaslokalen. Wanneer er met een grote groep moet gewerkt worden zijn de ruimtes eerder aan de kleine kant. Dit euvel probeert men op te lossen door de groepen avv, in de mate van het mogelijke te splitsen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

Zoals hierboven reeds gemeld zijn er niet voor elk jaar examenprogramma's beschikbaar. Wanneer ze er zijn, beantwoorden ze aan de evaluatie-eisen uit het leerplan.

Op de puntenlijsten van de examens staan verschillende handtekeningen. Hieruit is onmogelijk af te leiden wie de juryleden zijn. In elk geval waren er voldoende aanwezig zodat de regelgeving correct werd nageleefd.

Het vermoeden rijst dat het evaluatiebeleid van de laatste jaren niet eenvormig is omwille van een gewijzigde visie. Uit nazicht van een zeer beperkt aantal examenprogramma's (deze zijn niet voor elk jaar en zeker niet voor elke klas ter beschikking) blijkt dat de evaluaties over het algemeen gebeuren zoals voorgeschreven in de leerplannen: een spreekoefening, een leesoefening en een tekst uit het hoofd.

Voor de aanvang van de openbare examens zijn er gesprekken met de juryleden over de accenten die dat jaar gelegd zijn, maar uitgeschreven evaluatiecriteria worden niet gebruikt.

Binnen de klaspraktijk worden individuele en/of groepsoefeningen geëvalueerd. Dit gebeurt meestal door de leerkracht. Een meer participatief evaluatiebeleid, waarbij de leerlingen betrokken worden, zou de concentratie kunnen aanscherpen en het kritisch kijken kunnen bevorderen. Hieraan kan ook het bijspijkeren van het formuleringsvermogen van leerlingen gekoppeld worden.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

In elke klas is er aandacht voor de persoonlijkheid van elke leerling. Het contact tussen de leerkrachten en de leerlingen verloopt vlot en binnen de klaspraktijk is er ruimte voor individuele coaching indien dit nodig blijkt.
Een leerlingvolgsysteem is nog niet ingebed.

3.11 Woord: Verbale Vorming

Voldoet

Motivering

In de lessen verbale vorming komen alle leerplandoelstellingen aan bod. De tevredenheid bij de cursisten ligt zeer hoog. Er is de nodige ruimte voor een gepersonaliseerde aanpak, zodat individuele noden, in de mate van het mogelijke en volgens het eigen curriculum, ingevuld kunnen worden

Vaststellingen

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De cursus verbale vorming van Wilrijk neemt 1,3% van het totaal aantal volwassen leerlingen in de middelbare graad in Vlaanderen voor haar rekening.

Vorig jaar studeerde één leerling af voor verbale vorming in de middelbare graad 3. De jaren voordien lag het cijfer met afgestudeerden met één of twee leerlingen hoger. In 2010-2011 stroomden 8 leerlingen in de middelbare graad 1 in. Daarvan stroomde 62,5% door naar het volgende jaar wat een zeer behoorlijk resultaat is.

Vorig jaar (2011-2012) startten 9 leerlingen de opleiding. Op het tijdstip van de doorlichting (half september) waren de inschrijvingen nog volop bezig zodat er nog geen zicht was op het totaalbeeld van de heringeschrevenen.

Uit de puntenlijsten met slaagcijfers kan besloten worden dat de meeste leerlingen slagen. Een beperkt aantal haakt onderweg af en een enkeling slaagt niet.

Er zijn geen examenprogramma's beschikbaar zodat niet kan nagegaan worden of er aan de eisen van het leerplan voldaan wordt.

Uit gesprekken met volwassen leerlingen kan geconcludeerd worden dat ze zeer tevreden zijn over de aangeboden lessen en dat ze er een meerwaarde vinden die ze in hun dagelijks leven goed kunnen gebruiken.

Onderwijsaanbod

Referentiekader planning

Evenwichtig en volledig

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

In alle bijgewoonde lessen is een behoorlijke dosis spreek- en spelplezier aanwezig. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de technische aspecten van het spreken, waaronder ademhaling en articulatie. Daarnaast is er ruimte voor creatieve opdrachten waarbij de techniek niet uit het oog verloren wordt.

In de groepsgericht-individuele aanpak krijgt evaluatie, zowel door de leerkracht als door de leerlingen, een belangrijke plaats. Van hier uit wordt de remediëring opgestart en kan er verder gebouwd worden.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

In de klas zijn een aantal naslagwerken beschikbaar. Dit materiaal kan ook steeds aangekocht worden.

In het filiaal van Edegem is de verlichting in de klaslokalen ondermaats. Het duurt ook zeer lang vooraleer een lamp vervangen wordt. Deze situatie is niet ideaal en zou mits een kleine inspanning makkelijk verholpen kunnen worden.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

De puntenlijsten van de eindexamens voor verbale vorming vermelden geen externe juryleden. Dit is nochtans een vereiste in de regelgeving. Het examen kan achter gesloten deuren doorgaan, maar tenminste één extern jurylid moet, naast de voorzitter, de klastitularis en een intern jurylid, aanwezig zijn. Uit de puntenlijsten van de voorbije jaren zijn er twee tendensen merkbaar. Tot en met het schooljaar 2010-2011 werden er “gradenpunten” gegeven. Dat wil zeggen dat er beoordeeld werd in graden en dat de punten een vertaling waren van een behaalde graad. Wanneer een leerling onderscheiding behaalde kreeg hij 75%. Vorig jaar werd van dit systeem afgestapt en werd opnieuw overgegaan naar de “gewone” puntenquoteringen. Er zijn geen vastgelegde evaluatiecriteria op de examens. Op de evaluatiefiches staan criteria, maar die stemmen niet overeen met de leerplandoelen die nagestreefd moeten worden.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

In de klassen wordt er zeer leerlinggericht gewerkt. Leerkrachten peilen ook naar de behoeften van de leerlingen en proberen daar, in de mate dat het leerplan het toelaat, op in te spelen. Aangezien deze kleine groepen steeds graadklassen zijn, worden de opdrachten gedifferentieerd volgens het leerjaar. Naarmate men meer gevorderd is, liggen de gestelde eisen dus hoger. Dit werkt zeer goed en is een verrijking voor alle cursisten. De interactieve evaluatievorm speelt daar een stimulerende rol in en is daardoor een bijna zelfsturende vorm van leerlingbegeleiding.

3.12 Woord: Toneel

Voldoet

Motivering

De cursus toneel is zeer succesvol en kent een enorme groei. Dit is deels te danken aan de goede doorstroming over de graden heen. Leerplandoelstellingen worden bereikt. Spelplezier neemt een bijzondere plaats in. Een degelijke toneeluitrusting zoals belichting, verduistering en een podium, zou de cursus een grotere uitstraling kunnen geven.

Vaststellingen

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

In de hogere graad toneel kan er gesproken worden van een ware explosie. In vier jaar tijd verdubbelde het leerlingenaantal voor deze cursus. In diezelfde vier jaar was er in Vlaanderen een stijging in de toneelklassen hogere graad met +/- 10%, in Wilrijk met 106%. Van de meeste openbare examens zijn er examenprogramma's beschikbaar. Die geven aan dat er gewerkt wordt met een degelijk repertoire dat aangepast is aan de graad en de leeftijd. Aangezien er geen examenprogramma's zijn voor de overgangsproeven is het niet mogelijk om hierop zicht te krijgen. Uit gesprekken met leerkrachten en leerlingen kan wel afgeleid worden dat ook bij overgangsjaren voldaan wordt aan de vereisten uit de leerplannen. Uit nazicht van de documenten blijkt dat na het eerste jaar toneel in M3, meer dan 72% doorstroomt naar de H1 voor toneel. Daarvan haalt 62% de eindmeet in H3.

Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	In alle klassen toneel is een ruime mate van spelplezier aanwezig. Al van bij het begin van het schooljaar wordt er aandacht besteed aan de exploratie van de verschillende speldomeinen en de aanzet tot de creatie van rollen krijgt een plaats. Karaktertyperingen worden niet opgedrongen maar komen tot stand via interactieve werkvormen en gesprekken/analyses. In alle klassen worden thuisopdrachten meegegeven. De aandacht voor techniek (o.a. articulatie en ademhaling) is niet overal even sterk aanwezig. Het geven, ontvangen en verwerken van kritiek, onder welke vorm dan ook, is een evidentie. In een aantal klassen zijn er voorbeelden van goede praktijk. De klasadministratie is in orde.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De meeste lesplaatsen zijn niet uitgerust om er een theatervoorstelling te kunnen laten doorgaan. Er is geen geluidsversterking, geen verduistering, geen belichting, ... Daarom wordt er voor voorstellingen uitgeweken naar andere locaties, waar de nodige uitrusting wel aanwezig is. Een van de leerplandoelen uit het leerplan toneel slaat nochtans op de enscenering en de productionele aspecten van het theater. Hierin zijn bovenstaande middelen onontbeerlijk. Het feit dat ze tijdens de lessen niet voorhanden zijn, hypothekeert een deel van de leerplanrealisaties.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Op de puntenlijsten van de examens staan verschillende handtekeningen vermeld. Hieruit is niet steeds mogelijk om af te leiden wie de juryleden waren. Ook hier verschilt het evaluatiesysteem dat het laatste jaar gebruikt werd, met het systeem dat daarvoor gangbaar was. De juryleden beschikken niet over evaluatiecriteria maar voor elk examen wordt een gesprek gehouden omtrent de accenten en aandachtspunten. De evaluatiefiches bevatten criteria die niet afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen van de leerplannen. Er is ook ruimte voor aanvullende commentaar.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Er is nog geen gesystematiseerd leerlingvolgsysteem ontwikkeld. Uit gesprekken met leerkrachten blijkt wel dat ze goed op de hoogte zijn omtrent de sterktes en de zwaktes van hun leerlingen. Binnen de klaspraktijk wordt er voldoende aandacht besteed aan de persoonlijke noden van de leerlingen op welk vlak dan ook.

3.13 Woord: Voordracht

Voldoet

Motivering

De cursus voordracht volgt al een aantal jaren een dalende lijn. De leerplandoelstellingen worden bereikt. De conservatieve connotatie die de term "voordracht" oproept bij vele jongeren, zou een mogelijke verklaring zijn voor het beperkte succes.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De cursus voordracht evolueert al enkele jaren in een dalende lijn, dit zowel bij de volwassenen in de middelbare graad als in de hogere graad. In vijf jaar tijd daalde de hogere graad voordracht met meer dan 62%, bij de volwassenen in de middelbare graad was dit zelfs meer dan 72%. Het vermoeden rijst dat dit ten voordele van de cursus toneel is. Zelf wijten de leerkrachten dit aan het conservatieve imago die de term "voordracht" oproept. Vandaar hun experiment "labo" in de middelbare graad 3 voor de jongeren. (Cfr. sub.)
---	---

Uit gesprekken met leerlingen uit de hogere graad kan afgeleid worden dat zij zeer tevreden zijn met de woordopleiding. Hun drukke agenda's nopen hen echter tot een keuze en dan gaat hun voorkeur naar toneel wat een verklaring geeft voor de daling van het leerlingenaantal in de voordrachtklassen.

De examenprogramma's van de voorbije jaren geven een duidelijk beeld van het gebrachte repertoire. Dit beantwoordt aan de eisen van het leerplan. Ook in de middelbare graad 3 voor de jongeren ("labo") is er een duidelijk onderscheid tussen het voordachtrepertoire en het toneelrepertoire, maar de beide vakken zijn in één concept (collage) gegoten.

Onderwijsaanbod
Referentiekader planning
Evenwichtig en volledig
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De term "voordracht" wordt in de M3 niet meer vermeld. Het zou leerlingen afschrikken omwille van het oubollige imago van het vak. In de M3 wordt het vak gegeven onder de noemer "labo". De leerlingen zouden afhaken bij het vernoemen van de term "voordracht". De inhoud en de leerplandoelstellingen van het vak voordracht worden verwerkt binnen het vak "labo". Binnen dat zelfde vak komen ook de leerplandoelstellingen van het vak toneel aan bod. Leerlingen volgen twee opeenvolgende uren.

Deze symbiotische werkvorm staat neergeschreven in een visie

In alle bezochte lessen was spel- en vertelplezier aanwezig.

In een aantal klassen wordt de aandacht voor techniek op een speelse wijze levendig gehouden. Dit geldt ook voor de natuurlijke zeggingskracht. Inleving, beleving en authenticiteit zijn vaste pijlers in alle lessen. Via interactieve werkvormen wordt de analyse van de tekst aangepakt. De evaluatiewijze is sterk wisselend. In een aantal klassen gebeurt dit op een natuurlijke wijze en worden de leerlingen sterk betrokken in het evaluatieproces. In andere klassen komt de evaluatie vooral van de leerkracht. Nergens wordt evaluatie als bedreigend gezien.

De klasadministratie is overal in orde.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

In de klassen zijn een aantal elementaire benodigdheden zoals blokjes, een tapijt een kast met een aantal werken, enz... aanwezig.

Er is een eenvoudige geluidsinstallatie.

Spots en een mengtafel zijn er niet. Nergens kan gewerkt worden met verduistering. Nochtans zijn dit elementen die bijdragen tot de realisatie van het leerplandoel van het scenisch vorm geven.

In het filiaal van Edegem is er zelfs nood aan een normale, degelijke verlichting in "de living". Ook de akoestiek is niet optimaal. Het geluid dringt in dit charmante gebouw overal door.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

Zoals hierboven reeds gemeld beantwoorden de examenprogramma's aan de eisen die in het leerplan gevraagd worden.

Uit de processen verbaal kan afgeleid worden dat de juriesamenstelling conform de regelgeving is. De handtekeningen laten dit vermoeden. Dikwijls staan de namen van de juryleden niet vermeld.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Er wordt zeer leerlinggericht gewerkt. Er is aandacht voor de leefwereld van elke leerling afzonderlijk en die van de groep waarin gewerkt wordt. Participatie is hierbij een sleutelwoord.

3.14 Woord: Welsprekendheid

Voldoet

Motivering

De cursus welsprekendheid trekt zowel volwassenen als jongeren aan. Dit succes is grotendeels te danken aan de gepersonaliseerde aanpak. Uit de examenprogramma's blijkt dat de leerplandoelstellingen bereikt worden.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Zowel in de middelbare graad als in de hogere graad is er een behoorlijke belangstelling voor het vak welsprekendheid. Er is ook voldoende doorstroming. Uit de examenprogramma's kan afgeleid worden dat de verschillende aspecten van welsprekendheid aan bod komen, volgens de eisen uit het leerplan. Waar dit vak vroeger voornamelijk volwassenen aantrok, wordt het momenteel ook door jongeren ontdekt en gesmaakt. De motivatie om aan de studie te beginnen is zeer divers: bij volwassenen zijn dat dikwijls professionele redenen, bij een aantal jongeren groeit het besef (al dan niet op aandringen van de ouders) dat het belangrijk is om zich correct en vlot te kunnen uitdrukken.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	In alle lessen welsprekendheid komen de leerplandoelstellingen voldoende aan bod. Er is voldoende spreekplezier. Er wordt gewerkt aan spreekmotivatie en spreekdurf. Contact en interactie met het publiek zijn essentiële elementen in het leerproces. Lichaamstaal en lichaamshouding worden elke les aangehaald en gecorrigeerd. Het formuleren van kritiek op een gepaste wijze is een belangrijk onderdeel in de les.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De lessen gaan door in min of meer aangepaste ruimtes. Er is voldoende didactisch materiaal, maar sommige gebruikte voorwerpen zijn eigendom van de leerkrachten. De ruimte in Edegem is onvoldoende verlicht (kapotte lampen die dringend vervangen moeten worden).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Zoals hier boven reeds gemeld, beantwoorden de examenprogramma's aan de leerplaneisen. Uit het aantal handtekeningen op de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de (externe en interne) jury's samengesteld zijn volgens de vereisten in de regelgeving. Zoals op nog andere plaatsen bij de erkenningsvoorwaarden in de SR Woord vermeld wordt, is er vorig jaar een ommekeer gekomen in de evaluatiepraktijk. Dit manifesteert zich in een andere wijze van quoteren (van een gradensysteem naar een puntensysteem).
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Welsprekendheid is de les bij uitstek waarin zeer individueel-groepsgericht gewerkt wordt. Aangezien het graadklassen zijn, worden de eisen van de oefeningen gedifferentieerd volgens het niveau van de leerling. Het goede persoonlijke contact tussen leerling en cursist verrijkt en personaliseert de opleiding. Specifieke noden en vragen worden binnen de mogelijkheden van de leerplaneisen ingewilligd. Een leerlingvolgsysteem zou een grote hulp kunnen zijn bij het verzamelen van al deze kennis en andere leerkrachten zouden hiervan gebruik kunnen maken.

4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.1.1 Evaluatiesysteem

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Er zijn functiebeschrijvingen voor alle leerkrachten, coördinatoren, stafmedewerkers, directie en secretariaatsmedewerkers.
- De functioneringsgesprekken zijn pas opgestart en staan aan het begin van een ontwikkelingsproces. Er hebben bijgevolg nog geen evaluatiegesprekken plaats gevonden.
- De niet-gesubsidieerde medewerkers worden jaarlijks, via een systeem van de stad, geëvalueerd.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Om een zicht te krijgen op het functioneren van leerkrachten woont de directie zoveel mogelijk optredens bij.
- Ook de leerlingenexamens worden door de directie in de mate van het mogelijke bijgewoond en/of voorgezeten.
- Daarnaast zijn er veel informele gesprekken met leerkrachten.
- Er gebeuren tot op heden geen klasbezoeken. Er bestaan ook geen criteria die deze klasbezoeken zouden kunnen ondersteunen.

4.2 Professionalisering

4.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Voor de zeven Antwerpse dko-academies Muziek/Woord/Dans is er een mentor aangesteld voor 7 uur.
- De nieuwe leerkrachten worden op de eerste plaats opgevangen door de directies van de academie waar ze tewerkgesteld worden.
- Nieuwe leerkrachten krijgen een onthaalbrochure die door de divisie opgesteld werd.
- De mentor wordt niet automatisch en noodzakelijk bij elke nieuwe leerkracht ingeschakeld.
- De mentor vangt de stagiairs en de lio-baners op. De stageverslagen van de oefenlessen worden door de leerkracht gemaakt.

- Stagiairs worden door de betrokken hogeschool één keer bezocht tijdens de stageperiode. Er blijken weinig contacten tussen de mentor/vakleerkracht en de hogeschool.
- De huidige taak van de mentor situeert zich eerder op het vlak van nascholing. Er werd binnen de divisie dko een leercentrum opgericht dat op dit ogenblik nog in volle ontwikkeling is en gestuurd wordt door een kleine groep waar de mentor deel van uitmaakt. Op basis van een behoefteanalyse bij de leerkrachten zal men vanuit dit leercentrum zoeken naar aangepaste nascholingen die tegemoet komen aan de vraag van de leerkrachten.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- De mentor komt enkel op vraag van de directie. Deze ondersteuning is niet structureel ingebed. In het geval er twijfels zijn bij de directie omtrent het functioneren van (beginnende) leerkrachten, kan zij beroep doen op de mentor die de (beginnende) leerkracht zal coachen.
- Op vraag van de directie worden door de mentor klasbezoeken afgelegd waarbij een verslag van het bezoek wordt gemaakt.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- De verslagen van de mentor worden geëvalueerd op een college van directeurs. De mentor staat onder toezicht van de coördinerend directeur.

4.3 Materieel beheer

4.3.1 *Infrastructuur*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- Omwille van de nakende verhuis naar de nieuwe kunstencampus op De Bist werd afgesproken om de huidige vestigingsplaats in de Speerstraat buiten beschouwing te laten. Een verslag omtrent bewoonbaarheid over de andere vestigingsplaatsen is terug te vinden in het afzonderlijke welzijnsbeleidsverslag. In de toekomst zal nog een uitgebreide welzijnsbeleidscontrole moeten uitgevoerd worden in de nieuwe gebouwen om dit deel van het onderzoek te vervolledigen.

4.4 Evaluatie

4.4.1 *Evaluatiepraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Een gelijkgerichte en gedragen visie over de evaluatiepraktijk is nog niet geïmplementeerd. Er was een visietekst die gold onder de vorige directie. Er werd door de nieuwe directie recent een tekst opgesteld maar deze werd nog niet gecommuniceerd naar alle betrokkenen.

- In de loop van de voorbije schooljaren waren soms verschillende evaluatievormen mogelijk: met vermelding van puntenquoteringen, met enkel vermelding van de graden, enz.
- Jaarlijks zijn er twee evaluaties, één begin februari en één aan het einde van het schooljaar. Dit beantwoordt aan de eisen in de regelgeving. De evaluatie van februari is een procesgerichte evaluatie.
- De examens worden voor de meeste vakken georganiseerd zoals voorgeschreven in de regelgeving. Voor het vak verbale vorming (vv) in de middelbare graad 3 is er niet steeds een extern jurylid aanwezig. Ook het examen repertoirestudie in de SR Woord wordt niet afgenomen door 2 externe juryleden. De vereisten die voorgeschreven worden in het *Besluit van de Vlaamse regering houdende organisatie van het deeltijds kunstonderwijs studierichtingen “Muziek”, “Woordkunst” en “Dans”* vermelden in Art 33: *De beoordeling gebeurt door een examencommissie die samengesteld is als volgt :1° voor de overgangsproeven : de directeur en ten minste de vaktitularis;2° voor de eindproeven van de leerlingen lagere graad : de directeur, de vaktitularis en één deskundige;3° voor de eindproeven van de leerlingen middelbare graad : de directeur, de vaktitularis en twee deskundigen van wie ten minste één deskundige van buiten de instelling;4° voor de eindproeven van de leerlingen hogere graad : de directeur, de vaktitularis en ten minste twee deskundigen van buiten de instelling.* Deze vaststelling geldt ook voor de vakken Muziektheorie en klavecimbel.
- Samenzang wordt gewaardeerd, niet geëvalueerd. Samenzang vereist nochtans een aparte evaluatie.
- In een aantal klassen worden op het examen “halve” programma's afgelegd. Dit gebeurt niet op een correcte wijze. In een eindjaar (M3 en/of H3) moeten ook zij zich voor een externe jury presenteren. Het Besluit zegt hierover het volgende in Artikel 30:

[§ 1. Aan het einde van ieder leerjaar worden tussen 15 mei en 30 juni overgangs- en eindproeven georganiseerd. De eindproeven worden georganiseerd in het laatste leerjaar van elke graad; de overgangsproeven in de andere leerjaren. Verspreide of gedeeltelijke proeven kunnen georganiseerd worden mits kennisgeving aan de inspectie.

§ 2. Voor de vakken samenzang, dansinitiatie en artistieke training worden geen proeven georganiseerd. Voor de vakken samenspel, begeleidingspraktijk, koor, luisterpraktijk, instrumentaal ensemble, vocaal ensemble, ensemble/jazz en lichte muziek [[, ensemble/volksmuziek]] en lyrische kunst is er geen verplichting tot het afnemen van overgangsproeven. Indien er voor een van de hierboven vermelde vakken proeven worden afgenomen, moeten de proeven afgenomen worden voor alle leerlingen die dit vak volgen in de instelling.

§ 3. In de periode tussen 15 augustus en 15 september worden ook uitgestelde proeven afgenomen van de leerlingen die om een gewettigde reden niet in staat waren deel te nemen aan d proeven aan het einde van het schooljaar voor de vakken waarvoor overgangs- of eindproeven bestaan, zoals bepaald in artikel 32. De inrichtende macht kan beslissen om in die periode ook herkansingsproeven te organiseren.]

B.VI.R. 14-12-2001; [[]] B.VI.R. 30-10-2009

- De academie beschikt niet over evaluatiecriteria die gebruikt kunnen worden door externe juryleden om een gelijkgerichte evaluatie te beogen.
- Er zijn nog geen normeringen vastgelegd die de puntenquoteringen ondersteunen en verklaren.
- Er zijn geen afspraken gemaakt over de verdeling tussen de punten dagelijks werk en de punten die door de (externe of interne) juryleden worden gegeven.

Het huidige reglement zegt dat leerkrachten die binnen de stad Antwerpen werkzaam zijn, als extern jurylid kunnen fungeren in naburige academies maar dat zij hiervoor niet vergoed worden en lesverplaatsingen moeten nemen.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Sedert het aantreden van de nieuwe directie worden andere evaluatievormen en -quoteringen gebruikt. Tot een paar jaar geleden werd er met graden gequoteerd. Op de puntenlijsten behaalden leerlingen 65, 75, 85 of 95%. Nu zijn er opnieuw cijferquoteringen. Het nieuwe evaluatiebeleid is volop in ontwikkeling.
- Er werd nog geen leerlingvolgsysteem ontwikkeld dat deel kan uitmaken van de evaluatie en dat een ondersteuning kan bieden bij de curriculumopvolging en de rapportering.

4.4.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De fiches hebben een gelijkgerichte vorm en inhoud voor de hele instelling. Naast een letterquoting voor een aantal items is er ruimte voor een uitgeschreven evaluatie. Afhankelijk van de leerkracht wordt deze niet, beknopt of uitgebreid benut.
- Twee maal per jaar worden er oudercontacten georganiseerd. Iedere leerkracht vult de wijze waarop dit gebeurt zelf in. In de afdeling jalm gebeurt dit onder de vorm van open lessen, in de SR Woord wordt er een picknick georganiseerd.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- De academie beschikt over digitale evaluatiefiches. Het zijn sjablonen waarin leerkrachten items waarover ze rapporteren kunnen aan- en/of afvinken.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Er bestaat geen zekerheid of alle leerkrachten de evaluatiefiches met de leerlingen meegeven.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Er werd een aanzet gegeven om de evaluatie te herbekijken en een gelijkgericht evaluatiebeleid voor de hele academie te implementeren.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- Het algemeen beleid van de Stad Antwerpen is gebaseerd op een constructie die nog steeds in ontwikkeling is. Bovenaan het organigram staat de Raad van Bestuur. Dan is er het Directiecomité met als voorzitter de algemeen directeur van het stedelijk onderwijs. Vervolgens is er voor het dko een divisiedirecteur aangeduid met daaronder een coördinerend directeur voor de zeven districten die een academie Muziek-Woord hebben. Er zijn plannen vanuit de top van de onderwijsorganisatie om de districten die zowel over een academie beeldende kunst als over een academie muziek/woord beschikken onder de hoede van een zakelijk directeur te plaatsen met daaronder twee halftijdse artistieke directeurs die hun ambt aangevuld zullen zien met coördinatie-uren, die uit het pakket uren/leraar zullen gehaald worden. De procedure tot aanwerving van deze profielen loopt. Deze gang van zaken wekt ongerustheid op bij vele leraren die vrezen voor een weerslag op de kwaliteit en het daarmee gepaard gaande pedagogisch comfort. De autonomie van de verschillende academies afzonderlijk wordt minder groot. Dit kan een invloed hebben op de lokale profilering. De academie van Wilrijk wordt op dit ogenblik geleid door één directeur. Deze wordt voor een aantal taken ondersteund door een stafmedewerker. Tussen de verschillende geledingen van de structuur zijn veelvuldige overlegmomenten voorzien.
- Er is een algemeen artistiek pedagogisch project dat voor het hele Antwerpse deeltijds kunstonderwijs geldt. Het is o.a. te lezen op een bladwijzer die verspreid wordt. De implementatie van een duidelijke visie en missie staat aan het begin van een ontwikkelingstraject. Verder hebben de academies een schoolvisie die ze hierop kunnen enten. Er wordt door de divisie dko van het stedelijk onderwijs Antwerpen een brochure uitgegeven waarin algemene inhoudelijke informatie te lezen staat en waarin alle academies hun eigenheid kenbaar kunnen maken. Verder worden binnen de academie studiedagen georganiseerd om een gezamenlijke academie-visie te ontwikkelen. Een dergelijk initiatief wordt ook op een hoger niveau genomen voor directies maar ook voor geïnteresseerden. De huidige directie wil voor de academie van Wilrijk focussen op “improvisatie en een multimediale omgeving” met het oog op de nieuwe kunstencampus waar de studierichtingen samen zullen huizen. Verder circuleren er verschillende conceptnota's, o.a. omtrent innovatie in de lagere graden. Ook het belang van cross-overs wordt sterk aangemoedigd met het oog op de toekomstige kunstencampus. In de academie Muziek Woord werd in mei 2011 een vakoverschrijdende denktank in het leven geroepen. Eén van de hoofddoelen was de communicatie binnen de academie en de profilering naar buiten toe aan te zwengelen. Uit de verslagen van de denktank en een gesprek met de leden ervan kan opgemaakt worden dat, tot nu toe, het grootste deel van de tijd besteed wordt aan praktische regelingen en concrete elementen voor de uitwerking van projecten.
- Op het vlak van besluitvorming speelt het autonoom gemeentebedrijf voor onderwijs een cruciale rol. Het grootste deel van de beslissingen worden genomen op divisieniveau. Zo is er een algemeen academiereglement, een overkoepelende brochure voor beginnende leerkrachten, een gezamenlijk personeelsbeleid, enz... De academie heeft wel de mogelijkheid om op inhoudelijk vlak een aantal specifieke accenten te leggen. In hoeverre leerkrachten participatief betrokken zijn, is niet geheel duidelijk.
- Op dit ogenblik beschikt de academie nog niet over een uitgeschreven visie omtrent integrale kwaliteitszorg. Dat wil niet zeggen dat er binnen de academie geen kwaliteit aanwezig is. Er werd een geëngageerde stafmedewerker aangesteld bij wie IKZ (interne kwaliteitszorg) tot de kerntaken behoort. Aangezien deze aanstelling en ook die van de directie redelijk recent is, staat de visie op en de uitbouw van een gedragen intern kwaliteitszorgbeleid nog aan het begin van een ontwikkelingsproces. Er ging

reeds veel energie naar de nieuwbouw en de aankleding van de nieuwe kunstencampus. (cfr. verder in dit verslag.)

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het realiseren van de leerplandoelen voor alle focusvakken voor de studierichting (SR) Muziek.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor alle focusvakken van de SR Woord.
- Een zeer leerlinggerichte aanpak voor de meeste vakken in de SR Woord, in het bijzonder in de cursus welsprekendheid.
- De grote tevredenheid omtrent het aanbod bij de leerlingen in meerdere klassen,
- Het artistiek hoogstaand niveau in een aantal klassen,

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het opvangen en begeleiden van stagiairs en lio-baners door de mentor
- Het ondersteunen van de directie door een mentor
- De bouw van een nieuwe kunstencampus op De Bist
- De inspraak van de directie en de stafmedewerker i.v.m. de inrichting van de nieuwe kunstencampus.
- De georganiseerde oudercontacten voor een aantal vakken

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een goed georganiseerd overkoepelend beleid voor het gehele dko van de stad Antwerpen met een duidelijk organigram
- De ondersteuning van de directie door een stafmedewerker
- De overkoepelende artistiek pedagogische visie in het kader van de gelijkgerichtheid
- De ontwikkeling van de eigen academie-visie
- De cruciale rol die het AGSO speelt op vlak van besluitvorming in het kader van de gelijkgerichtheid.
- Het aanwerven van een stafmedewerker die o.a. IKZ zal behartigen

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het opstellen en bijhouden van examenprogramma's
- Het ontwikkelen van jaarplannen voor een aantal vakken
- Het uitbouwen en ontwikkelen van een leerlingvolgsysteem
- Het instromen van jonge leerlingen in bepaalde vakken
- Een meer bewuste oriëntering voor vakken/instrumenten en opties
- Het stimuleren van vakinhoudelijk overleg
- Het evalueren in de cursus Samenzang

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het opstarten van de functioneringsgesprekken
- Het anticiperen op en het voorkomen van de problemen van de nieuwe kunstencampus die zich nu reeds aandienen.
- Het ontwikkelen van een gelijkgerichte en gedragen visie omtrent evaluatie
- Het invoeren van evaluatiecriteria ter ondersteuning van externe juryleden
- Het verder implementeren en verfijnen van de rapporteringspraktijk
- Het ontwikkelen van een leerlingvolgsysteem
- De bijna automatische oriëntatie naar de richting samenspel in het kader van een curriculumverlenging

Wat betreft het algemeen beleid:

- De communicatie rond het algemeen beleid naar de leerkrachten
- Het verder uitbouwen van de denktank als visionair en ontwikkelingsgericht instrument
- De participatiegraad van leerkrachten bij de besluitvorming
- Het uitschrijven van een duidelijke visie op kwaliteitszorg

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- Het organiseren van eindexamens, op het vlak van externe juryleden, conform de regelgeving voor de vakken verbale vorming, repertoirestudie, muziektheorie en cello.
- Het zich presenteren voor een externe jury van de leerlingen die op een eindexamen een onvolledig programma brengen.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor muziek, woordkunst.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Rieka Hérie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: